

چالش‌ها و راهکارهای نگهبان محله در پیشگیری از سرقت از نگاه

مدیران پلیس؛ یک مطالعه کیفی

ابراهیم داودی دهاقانی^۱

تاریخ دریافت: ۹۵/۰۲/۰۲

تاریخ پذیرش: ۹۵/۰۳/۲۵

چکیده

زمینه و هدف: برطرف کردن چالشهای نگهبان محله در پیشگیری و کاهش جرم و موفقیت آنها در این امر، باعث ترغیب و تشویق شهروندان در تعامل و به کارگیری آنها در محله‌های بدون نگهبان خواهد شد. در این میان جرم سرقت به دلیل ایجاد حس ناامنی زیاد، از مهم‌ترین جرائمی است که کنترل آن در افزایش امنیت بسیار مؤثر خواهد بود. هدف اصلی تحقیق حاضر بررسی چالشها و راهکارهای نگهبان محله در پیشگیری از سرقت از دیدگاه خبرگان این حوزه در کلانتریها و شرکتهای خدمات حفاظتی و مراقبتی است.

روش: پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی و از لحاظ روش، کیفی است. این تحقیق در نیمه اول سال ۱۳۹۴ انجام شده است. برای جمع‌آوری داده‌ها در بخش ادبیات، پیشینه، نظریه‌ها و فرضیه‌ها، از فیش برداری و برای دستیابی به چالشها و راهکارها از ابزار مصاحبه نیمه باز استفاده شد. جامعه آماری تحقیق، شامل ۳۹ نفر از رؤسای کلانتریها و مسئولان شرکتهای خدمات حفاظتی و مراقبتی تهران بزرگ هستند. برای تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار مکس کیودی ای استفاده شد.

یافته‌ها و نتایج: ضعف آموزش، دانش، مهارت و تجربه ناکافی، چالشهای مربوط به مؤسسه‌های انتظام، کمبود تجهیزات و امکانات تخصصی پیشگیری از سرقت و تعامل ناکافی با کلانتریها، به عنوان مهم‌ترین چالشهای نگهبانان محله در پیشگیری از جرم سرقت شناسایی شدند.

نتیجه‌گیری: با توجه به چالشهای به‌دست آمده، ارتقاء سطح مهارت و دانش نگهبان محله از طریق تقویت آموزش و ملزومات مربوط، اصلاح فرایندهای تخصصی در مؤسسه‌های انتظام، تجهیز نگهبان محله به امکانات تخصصی پیشگیری از سرقت و تدوین سازکار لازم برای افزایش تعامل کلانتریها و نگهبانان محله، به‌عنوان مهم‌ترین راهکارهای نگهبان محله در پیشگیری از جرم سرقت، از جمله مهم‌ترین نتایج تحقیق حاضر است.

کلید واژه‌ها:

پیشگیری از سرقت، چالشها، تهران بزرگ، راهکارها، سرقت، نگهبان محله

^۱ - عضو هیئت علمی و دانشجوی دکتری مدیریت پیشگیری از جرم دانشگاه علوم انتظامی امین

مقدمه

رشد فزاینده ابعاد شهرنشینی و شکل‌گیری مقیاسهای جدیدی از رشد شهری در چند دهه اخیر، موجب شده است که شهرهای معاصر با چالشهای نوینی مواجه شوند. زندگی نوین شهری با تراکم ناموزون جمعیت، مناسبات و روابط اجتماعی را سرد و شکننده کرده و باعث افزایش گمنامی و بالا رفتن میزان جرایم در سطح شهرها شده است. در چنین فضایی همکاری و همیاری به حداقل رسیده، روابط اعتماد آمیز اجتماعی کاهش و غریبگی افزایش یافته است و همه این مسائل باعث ایجاد فضای بی روح و مانعی برای رشد و توسعه پایدار شهر است. در این میان، با توجه به اینکه یکی از متداول‌ترین و قدیمی‌ترین جرایم در جوامع، جرم سرقت بوده و مشکلات اقتصادی، اجتماعی و گاه فرهنگی در جوامع امروز، اشکال ساده تا بسیار پیچیده‌ای را به این جرم بخشیده‌اند، چنانچه پیشگیری از این جرم در سطح محله‌ها مورد توجه نباشد امنیت اقتصادی و روانی ساکنان را خدشه دار خواهد کرد. به همین منظور از ابتدای استقرار نگهبان محله در تهران بزرگ پیشگیری از این جرم از اولویتهای این نهاد بوده است و از طرفی شناسایی چالشهای پیش رو نیازمند بهره‌گیری از نظرهای کارشناسان و خبرگان این حوزه دارد. هدف این مطالعه تعیین چالشهای و راهکارهای نگهبان محله در پیشگیری از جرم سرقت در محلات تهران بزرگ است و به دنبال پاسخ به این سؤالهاست که چالشهای نگهبان محله در پیشگیری از جرم سرقت در محله‌ها چیست؟ و راهکارهای افزایش کارایی نگهبان محله در پیشگیری از جرم سرقت در محله‌ها چیست؟

پیشینه تحقیق

میرزاخانی و درویشی (۱۳۹۳) تحقیق خود را با عنوان «پیشگیری اجتماعی از سرقت از طریق مداخله جامعه محلی» با هدف دستیابی به نقش جامعه محلی در پیشگیری اجتماعی از جرم سرقت انجام دادند. نتایج آزمون فرضیه‌های تحقیق نشان داد که بین مداخله جامعه محلی شامل ساکنان محلی، اصناف، شوراهای محلی و مسئولان ورزش محلی با پیشگیری

اجتماعی از سرقت رابطه معناداری معادل ۸۱ درصد وجود دارد که از همبستگی زیادی برخوردار است و می‌توان گفت توجه جدی و تمرکز بر دخالت جامعه محلی موجب پیشگیری اجتماعی از سرقت خواهد شد.

کرامتی و ملتفت (۱۳۸۶) تحقیقی را با موضوع «مشارکت مردم در انجام وظایف ناجا» انجام دادند که ابتدا به تبیین مشارکت در همه امور اجتماعی پرداخته و بر ضرورت آن در انجام امور ناجا تأکید کرده‌اند. متغیرهای مورد بررسی شامل: اعتماد اجتماعی، مشارکت اجتماعی، احساس امنیت، نظارت و حضور پلیس، موفقیت پلیس در انجام مأموریتها، سرعت رسیدگی به امور، طرز رفتار، دقت عمل، میزان حقوق، عوامل تفاهم بین مردم و پلیس، ترس و دلهره در مواجهه با مأموران، پوشش و لباس مأموران، التزام مأموران به انجام وظیفه و میزان مشارکت مردم با ناجاست.

ترابی (۱۳۸۵) در تحقیقی با عنوان «درآمدی بر رهیافت پلیس مشارکت گرا (پلیس محله)» ابتدا بر توجه سازمانهای پلیس به امنیت و گستره آن و روشهای تأمین امنیت و مبارزه با عناصر مخل آن تأکید کرده و سه رویکرد و رهیافت پلیس را در بستر تحولات اجتماعی بیان می‌کند: ۱- رهیافت و رویکرد پلیس سیاسی (حکومتی)؛ ۲- رهیافت و رویکرد پلیس حرفه‌ای؛ ۳- رهیافت و رویکرد پلیس جامعه‌محور. وی در ادامه بحث به تبارشناسی پلیس محلی پرداخته است که در این جهت به ابعاد زیر در رابطه با اداره امور پلیس جامعه گرا و اجتماعی اشاره می‌کند: ۱- بُعد فلسفی؛ ۲- بُعد راهبردی؛ ۳- بُعد تاکتیکی؛ ۴- بُعد سازمانی.

مبانی نظری

تاریخچه نگهبان محله

پژوهش‌ها در کشورهای مختلف نشان داده است که بیش از ۸۰ درصد فعالیتهای پلیس، فعالیتهای غیراورژانسی بوده و کمتر از ۲۰ درصد از فعالیت‌ها ارتباط مستقیم با جرم دارد. از این مطالعات می‌توان نتیجه گرفت که بخش عمده فعالیتهای پلیس، قابل واگذاری به بخش

خصوصی است. حفاظت از ساختمانها، ادارات، دادگاهها، نقل و انتقال متهمان و مجرمان، احضارها و ابلاغها، کنترل حمل و نقل و ترافیک شهری و جاده‌ای، راه آهن، اجرای قرارهای تأمین، اداره کانونهای اصلاح و تربیت و امثال آنها قابل واگذاری به این بخش است. در شهری مانند نیویورک فقط مقابله با سرقتهای مسلحانه از بانکها و جواهرفروشیها به عهده پلیس عمومی است. سایر جرایم به شرکتهای خصوصی که در این حوزه فعالیت می‌کنند واگذار شده است. علاوه بر این، امروزه ساختن و کنترل زندانها و بازداشتگاهها، کنترل متهمان و احضار آنها برای محاکمه، آموزش شیوه‌های پیشگیری و مبارزه با جرایم، رصد آزادشدگان به قید ضمانت و مظنونان به ارتکاب جرم در برخی از کشورها به شرکتهای خصوصی واگذار شده است.^۱ مطالعات آماری ادوین زدلوویسکی^۲ (۱۹۹۲) در ۱۲۴ شهر بزرگ دنیا نشان داده است که سرمایه‌گذاری بیشتر در بخش پلیس عمومی به پیشگیری بیشتر از وقوع جرم منتهی نشده است. در حالی که در پلیس خصوصی سرمایه‌گذاری بیشتر، رابطه مستقیم با کاهش آمار جرایم و پیشگیری از وقوع جرم دارد. علت این امر وجود رقابت جدی در بخش خصوصی برای یافتن راههای مهم‌تر برای مقابله با جرایم است^۳ (به نقل از جوان‌جعفری، ۱۳۸۸: ۱۴۷).

فلسفه پیشگیری از وقوع جرم با مشارکت جامعه نویدبخش نتایج خوبی است، به شرط آنکه هدایتگری شهروندان و پلیس به نحو احسن انجام شود. مأموران پلیس باید فعالانه دغدغه‌ها، نظرها و نارضایتی‌های جامعه را بشنوند. ادارات پلیس هم باید خود را برای مشارکتهای سازنده آماده کنند. وقتی مأموران پلیس به نظرهای شهروندان توجه کنند و آنها را در پیشگیری از وقوع جرم شریک بدانند، علاقه شهروندان به برنامه را حفظ می‌کنند و باعث ادامه مشارکت آنان می‌شوند (بیکر^۴، ۱۳۸۸: ۲۵-۲۸).

1. www.NCPA.org

2. Zedlewski

3. www.Brucel.Benson.com, 1999

4. Becker

در ایران از سال ۱۳۸۱ طبق مصوبه مورخه ۸۰/۱۱/۱۸ شورای امنیت کشور و وفق ماده ۱۲۲ قانون برنامه چهارم توسعه مصوب شهریور ماه ۱۳۸۳ ابتدا این مؤسسات امنیتی تحت نظارت وزارت کشور و سپس تحت نظارت نیروی انتظامی تشکیل و شروع به فعالیت کردند. گرچه طبق ماده ۱۲۲ برنامه چهارم توسعه که تصریح می‌کند: «پس از موافقت فرماندهی کل نیروهای مسلح به وزارت کشور اجازه داده می‌شود از طریق نیروی انتظامی نسبت به اعطای مجوز فعالیت به متقاضیان تشکیل مؤسسات غیردولتی اقدام شود»، اما از سال ۱۳۸۳ عملاً تعداد زیادی عوامل امنیت خصوصی در قالب صدها مؤسسه، اقدام به عقد قراردادهای امنیتی کردند، در حالی که مبنای قانونی برای فعالیت این مؤسسات وجود نداشت و تنها با استناد به یک بخشنامه داخلی از سوی فرماندهی ناجا فعالیت خویش را شروع کردند.

این مؤسسات پس از طی مراحل قانونی و تأسیس، تحت عنوان نگهبان محله در فعالیتهایی مثل نگهبانی و مراقبت از اماکن مسکونی، تجاری، گشت زنی در محدوده مأموریتی که به آنها واگذار شده، جلوگیری از تعرضات افراد شرور و مزاحمان به نوامیس مردم، معرفی افراد مظنون به کلانتری یا پاسگاه محل و پلیس ۱۱۰، همکاری با مسئولان و معتمدان محل در هنگام بروز حوادث غیرمترقبه، زیر نظر قرار دادن افراد ناشناس و هماهنگی با عوامل انتظامی محل و ... در تعاملی تنگاتنگ با پلیس دولتی همکاری می‌کردند. نهایتاً در آبان‌ماه ۱۳۸۸ با تصویب آیین‌نامه اجرایی ماده ۱۲۲ برنامه چهارم اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، فعالیت این مؤسسات امنیت خصوصی در ایران جنبه قانونی به خود گرفت و تا حدودی حوزه اختیارها و ابهامهای موجود در رابطه با فعالیت این کنشگران امنیت خصوصی برطرف شد (حائری‌زاده حریمی، ۱۳۸۹: ۴). هدف از به کارگیری نگهبان محله عبارت است از:

۱. ارتقای ضریب حفاظتی و امنیتی محله‌ها و اماکن عمومی؛ ۲. پیشگیری از وقوع سرقت؛
۳. قانونمند کردن مشارکت مردمی در تأمین امنیت جامعه؛ ۴. ایجاد جو روانی احساس

امنیت هر چه بیشتر برای مردم و کاهش احساس ناامنی؛ ۵. ایجاد اشتغال و استفاده از امکانات بالقوه موجود در جامعه برای افزایش امنیت جامعه با به کارگیری نیروهای مجرب و آموزش دیده. (جزینی، ۱۳۸۷: ۹۳-۹۵).

وظایف نگهبان محله به سه دسته تقسیم می‌شود:

۱- **وظایف کلی:** عبارت است از انجام برخی خدمات انتظامی در محلها، مناطق مسکونی، تجاری، صنعتی و اداری که خلاء حضور پلیس در آن اماکن ممکن است زمینه‌ساز وقوع جرایم و ناامنی شود.

۲- **وظایف عمومی:** شامل رعایت ضوابط و مقررات ابلاغی از طریق مرکز انتظام ناجا و شرکت متبوع با استفاده از لباس، علائم و نشانه‌های مشخص و حفظ آراستگی ظاهری در محل نگهبانی توسط نگهبان محله است.

۳- **وظایف اختصاصی:** نگهبان محله با حضور فیزیکی هوشمند و بهره‌گیری از قابلیت‌های اکتسابی، باید امنیت لازم را در محل نگهبانی خود ایجاد کند و آمادگی مقابله با هر نوع خطرهایی که نظم و امنیت محل را مختل می‌سازد، داشته باشد. (معاونت آموزش ناجا، ۱۳۸۸: ۱۷).

پیشگیری از جرم

پیشگیری در یک معنای عام، عبارت است از تمامی اقداماتی که از وقوع بزه جلوگیری می‌کند. به عقیده شرمن، هر رویدادی که اعمال شود و نتیجه آن نشان دهد که از نرخ بزهکاری کاسته شده، می‌تواند پیشگیرانه قلمداد شود. بر مبنای این تعریف شرمن، عده‌ای پیشگیری را اعم از پیشگیری کیفری (پیشگیری از جرم از طریق اعمال مجازاتها) و پیشگیری غیر کیفری دانسته‌اند. عده‌ای دیگر از جرم‌شناسان (نظیر گسن^۱) با نقد سرکوبی و غیرپیشگیرانه دانستن آن، پیشگیری را به معنایی خاص تعریف می‌کنند: مجموعه اقدامات غیر کیفری که هدف غایی آن منحصرأ یا به صورت جزئی محدود کردن دامنه ارتکاب

¹. Gassin

جرم و غیرممکن کردن، دشوار کردن و کم کردن احتمال وقوع جرم باشد. به همین منظور، یک محقق کانادایی در سال ۱۹۹۸ تعریف پیشگیری را دارای سه مؤلفه زیر دانست:

- هدف اصلی آن تأثیرگذاری بر یکی از عوامل فرایند کیفری است؛

- بُعد جمعی دارد (پیشگیری در یک محله خاص یا ...)

- شامل اقدام پیشگیرانه غیرقهرآمیز و غیرکیفری است.

به این ترتیب می‌توانیم تعریف آقای گسن را در سال ۲۰۰۲ مبنای قرار دهیم:

پیشگیری، مجموعه اقدامها و تدابیر غیرقهرآمیز است که با هدف خاص مهار بزهکاری، کاهش احتمال و وخامت جرم، درباره علل جرایم اتخاذ می‌شود. در این تعریف اقدام پیشگیرانه اقدام غیرقهرآمیزی است که بر عوامل جرم‌زا اعمال می‌شود. در واقع پیشگیری مستلزم آن است که ابتدا علت‌شناسی اولیه از جرم صورت بگیرد (نجفی ابرنآبادی، ۱۳۸۷: ۱۲۲۸-۱۲۲۹).

پیشگیری وضعی از جرم

از پیشگیری وضعی تعاریف متعددی ارائه شده است. مرکز بین‌المللی پیشگیری از جرم در تعریفی، پیشگیری وضعی را بالا بردن تلاش لازم و خطر ارتکاب برای بزهکاران بالقوه از طریق اقدامهایی نظیر سخت‌تر کردن هدف، کنترل دسترسی و نظارت، همچنین کاهش منافع حاصل از جرم (به وسیله از دسترس خارج کردن آماج جرم و از بین بردن انگیزه‌ها) معرفی کرده است (مرکز بین‌المللی پیشگیری از جرم، ۲۰۰۰). مؤسسه جرم‌شناسی استرالیا نیز پیشگیری وضعی را به‌عنوان نوعی از پیشگیری تعریف کرده است که هدف آن کاهش جرم از طریق مدیریت، طراحی و بهبود محیط فیزیکی از طریق: الف) کاهش فرصت ارتکاب جرم به وسیله دشوار کردن ارتکاب جرم؛ ب) افزایش خطر دستگیری؛ ج) کاهش منافع ناشی از جرم است (مؤسسه استرالیایی جرم‌شناسی^۲، ۲۰۰۲). برخی از جرم‌شناسان

---

1. International Center for the Prevention of Crime
2. Australian Institute of Criminology

کشورمان پیشگیری وضعی از جرم را علت‌شناسی جرم در خارج از شخصیت مجرم دانسته‌اند و معتقدند که پیشگیری وضعی عبارت از اقدام‌های غیرکیفری است که معادلۀ جرم را به هم می‌زند و هزینه انجام بزه را افزایش می‌دهد، به نحوی که بزه‌کار بالقوه از ارتکاب جرم صرف‌نظر کند. به بیان دیگر، در پیشگیری وضعی هدف، شناخت این واقعیت است که در محیط‌های مجرمانه، چه موقعیتها و وضعیتهایی وجود دارند که در ذهن آنان و سوسۀ ارتکاب جرم را به وجود می‌آورد تا با شناسایی آنها به پیشگیری از وقوع جرم پردازیم (نجفی ابرندآبادی، ۱۳۸۷: ۸۳۲).

فنون پیشگیری وضعی در سال ۱۹۹۳ توسط کلارک ارائه شد و شامل دوازده تکنیک برای پیشگیری از انواع جرائم خیابانی و غارتگری بود. این فنون در سه دسته ارائه شد و هر یک از این سه گروه نیز خود به چهار تکنیک تقسیم می‌شد. دستۀ اول افزایش تلاش برای ارتکاب جرم بود که شامل چهار تکنیک بود: سخت کردن آماج جرم، کنترل دسترسی به آماج جرم، منحرف کردن بزه‌کاران از آماج‌های جرم، و کنترل وسایل تسهیل‌کنندۀ جرم. دستۀ دوم مربوط به تدبیر افزایش خطرهای جرم بود که خود چهار تکنیک کنترل ورودیها و خروجیها، نظارت رسمی، نظارت به وسیلۀ کارکنان و بالاخره نظارت طبیعی را در بر می‌گیرد. هدف دستۀ سوم از تدابیر پیشگیری وضعی، کاهش منافع قابل پیش‌بینی حاصل از جرم از طریق از دسترس خارج کردن آماج جرم، مشخص کردن اموال، کاهش و سوسه و نهایتاً از بین بردن منافع جرم بود.

در سال ۱۹۹۷ کلارک و هومل^۱ دوازده تکنیک اولیه را اصلاح کردند و با اضافه کردن دستۀ دیگری تحت عنوان «از بین بردن بهانه‌ها»، آنها را به شانزده تکنیک افزایش دادند. این امر موجب شد که شمول تدابیر وضعی به جرائم دیگری مانند فرار از مالیات، تخلفات ترافیکی، آزارجنسی و سرقت اموال محل کار توسط کارکنان نیز، تعمیم پیدا کند. در

---

1. Clark and Homel

پاسخ به انتقاد ورتلی^۱ از پیشگیری وضعی از جرم، کورنیش^۲ و کلارک (۲۰۰۱) تکنیک‌ها را با اضافه کردن دسته پنجمی با عنوان «کاهش تحریک‌ها» به بیست و پنج تکنیک افزایش داده و برخی اصلاحات دیگر نیز در دسته‌بندی تکنیک‌ها انجام دادند (محمدنسل، ۱۳۸۷: ۶۹).

روش تحقیق

با توجه به موضوع تحقیق در حوزه انتظامی و ناکافی بودن منابع نظری موجود، نیاز بود تا به سؤالات تحقیق از طریق مصاحبه با صاحب‌نظران و خبرگان پاسخ داده شود؛ بنابراین تحقیق حاضر از لحاظ هدف، جزء تحقیقات کاربردی و از روش کیفی برای گردآوری و تحلیل داده‌ها استفاده شده است. جامعه آماری تحقیق به منظور شناسایی چالش‌ها و راهکارهای بهبود و ارتقای عملکرد نگهبان محله در پیشگیری از سرقت، شامل خبرگانی است که به‌عنوان رییس کلاتریه‌های تهران بزرگ یا مسئولان شرکتهای خدمات حفاظتی و مراقبتی در تهران بزرگ مشغول کار هستند. خبره در این تحقیق فردی است که دارای حداقل دوازده سال سابقه کار و یکی از شرایط رییس کلاتری یا مدیر مؤسسه خدمات حفاظتی و مراقبتی را در تهران دارد. در روش کیفی تحقیق حاضر ابتدا یک نفر از خبرگان گزینش شد، سپس نسبت به انجام مصاحبه حضوری نیمه‌باز تا رسیدن به اشباع نظری اقدام شد. پس از انجام مصاحبه با ۳۹ نفر از جامعه نمونه، اشباع نظری حاصل شد. در ادامه اطلاعات به دست آمده از مصاحبه با استفاده از نرم‌افزار «مکس کیو دی ای ۳» - که نرم‌افزاری است که در تحلیل مصاحبه با کدگذاری و ارائه مدل کاربرد دارد - مورد تحلیل قرار گرفت.

1. Wortley
2. Cornish
3. maxqda

یافته‌های تحقیق

الف- تحلیل توصیفی ویژگی‌های مصاحبه‌شوندگان

- براساس اطلاعات به‌دست آمده، حدود ۴۳ درصد حجم نمونه را رؤسای کلانتری و حدود ۵۷ درصد حجم نمونه را رؤسای مؤسسات خدمات حفاظتی و مراقبتی تشکیل داده‌اند.

- کلیه پاسخ‌دهندگان نمونه تحقیق مرد و متأهل بودند.

- براساس اطلاعات به‌دست آمده بیش از ۵۰ درصد مشارکت‌کنندگان در پژوهش در شمال و جنوب تهران و بقیه در شرق، غرب و مرکز تهران هستند.

- طبق اطلاعات به‌دست آمده، بیشترین مشارکت در پژوهش حاضر مربوط به گروه سنی ۵۵ سال به بالا با ۳۲/۷۲ درصد بوده است.

- از بین پاسخ‌دهندگان، دارندگان مدرک کارشناسی درصد بیشتری از مشارکت‌کنندگان را تشکیل داده‌اند (۴۶/۳۰ درصد) و مابقی دارای مدارک کاردانی و کارشناسی ارشد بودند.

ب- تحلیل استنباطی

بعد از مصاحبه حضوری نیمه‌باز، پاسخهای مصاحبه‌شوندگان درخصوص چالشهای نگهبان محله در پیشگیری از سرقت به‌وسیله نرم‌افزار مکس کیو دی ای کدگذاری شد و نتایج آن در جدول شماره ۱ با ۷۷ کد و زیرمؤلفه و بعد از آن عوامل مؤثر در چالش و سطح‌بندی چالشها نیز براساس این کدها شناسایی و در پانزده گروه و در پنج عامل و در چهار سطح نشان داده شده است.

جدول شماره ۱: کدگذاری چالش‌های نگهداری محله در پیشگیری از سرقت به ترتیب اولویت

ردیف	زیرمؤلفه (کد)	عامل مؤثر در چالش	سطح بندی چالشها	فراوانی پاسخ	درصد
	ضعف آموزش، دانش، مهارت و تجربه ناکافی در زمینه پیشگیری از سرقت (۳۵)، ناکافی بودن و مقطعی بودن آموزشها (۳۹)، آشنایی ناکافی نگهداری محله با حوزه نگهداری (۲۷)، آشنایی ناکافی درباره شناسایی افراد مشکوک و مظنون (۲۸)، آشنایی ناکافی نگهداری محله از راهکارهای پیشگیری از سرقت (۳۰)، شناخت ناکافی نگهداری محله از شرکدهای سارقان (۳۲)، شناخت ناکافی نگهداری محله در خصوص جرائم (۳۳)، ضعف آشنایی با قوانین و مقررات و نظام قضایی (۳۴)، ناتوان بودن در شناسایی افراد مظنون (۳۶)، ناتوانی در انجام وظایف تخصصی پیشگیری از سرقت (۳۷)،	آموزش	سازمانی	۱۴۵۳	۲۸/۶۰
	سازماندهی غیرهدفمند (۱۰)، مسئولیت نداشتن مؤسسه‌های انتظام و نگهداری محله در قبال آمار سرقت (۶۴)، پاسخگو نبودن مؤسسه‌ها و نگهداری محله در برابر سرقت‌های محل نگهداری (۶۵)، تبدیل شدن به نگهداری خصوصی به جای نگهداری محله (۶۶)، تقبل نکردن هزینه‌های آموزشی توسط مؤسسه‌های وابسته (۶۷)، ضعف سازماندهی و به کارگیری مناسب نگهداری محله (۶۹)، ضعف نظارت مسئولان مؤسسه‌ها (۷۰)، ضعف نظارت مؤسسات بر عملکرد نگهداری محله (۷۱)، کارایی نداشتن نگهداری محله در نقاط پرجمعیت (۷۲)، عمده استفاده به عنوان پارکبان (۷۳)، قراردادهای موقتی و بدون پشتوانه (۷۴)، کمبود نیروی نگهداری (۷۵)، نظارت ضعیف مؤسسات بر عملکرد نگهداری محله (۷۶)، هزینه زیاد به کارگیری نگهداری محله (۷۷)، حمایت قانونی قضایی ناکافی (۷)، حمایت ضعیف مؤسسه (۸)،	مسئولیت پذیری	مدیریتی	۸۶۳	۱۶/۹۹
	فقدان وسیله نقلیه برای گشت‌زنی (۱۷)، کمبود تجهیزات و امکانات تخصصی پیشگیری از سرقت (بی‌سیم، کانال ارتباطی، وسیله نقلیه و...) (۱۸)، نداشتن شبکه ارتباطی با کلانتری (۱۹)،	امکانات	سازمانی	۷۲۶	۱۴/۲۹
	ارتباط نداشتن مستمر با گشت کلانتری (۴۱)، تعامل ناکافی با	تعامل	سازمانی	۵۲۲	۱۰/۲۷

				کلانتری در امر آموزش (۴۲)، شناخت ناکافی نگهبانان محله و کارکنان کلانتری از یکدیگر (۴۸)، فقدان تجهیزات و امکانات تخصصی (ارتباطی، ...) (۵۳)، فقدان ساز کار تعامل با کلانتری (۵۴)، فقدان ساز کار مناسب برای تعامل مؤسسات، نگهبانان محله و کلانتری با یکدیگر (۵۵)، نداشتن تعامل با عوامل تجسس کلانتری (۵۸)، تعامل ناکافی با کلانتری (۴)، فقدان ساز کار مناسب برای تعامل نگهبان محله با شهروندان (۵۶)، ناآگاهی از ظرفیتهای همکاری کلانتری و مؤسسه‌ها (۵۷)،
۶/۰۰	۳۰۵	اجتماعی	اعتماد	اعتماد ناکافی شهروندان به نگهبان محله (۱۱)، بی‌اعتمادی مسئولان و معتمدان محلی به نگهبان محله (۱۲)، بی‌اعتنایی شهروندان به نگهبان محله در نقاط پرجمعیت (۱۳)، نداشتن اعتماد کافی مردم به نگهبان محله (۱۵)، نگاه جامعه به نگهبان محله به عنوان یک شرکت انتفاعی (۱۶)
۵/۵۹	۲۸۴	اجتماعی	تعامل	مقبولیت عمومی ناکافی (۳)، تعامل ناکافی شهروندان با نگهبان محله (۴۶)، شناخت ناکافی مسئولان و معتمدان محلی از ظرفیتهای نگهبان محله (۴۷)، شناخت ناکافی نگهبانان و شهروندان از یکدیگر (۴۹)،
۴/۲۵	۲۱۶	فردی	انگیزه	ضعف انگیزه و روحیه خدمتی (۵)، نداشتن انگیزه کافی برای مقابله با جرایم و کاهش آن (۲۴)، نگاه به امر نگهبانی فقط به عنوان یک شغل و عدم احساس مسئولیت (۲۵)،
۲/۹۵	۱۵۰	مدیریتی	آموزش	اتکا به آموزشهای کوتاه‌مدت (۲۶)، سازماندهی نامناسب برای کسب آموزش (۳۱)، گروهی عمل نکردن نگهبانان محله و گشت‌زنی به صورت تک نفره (۳۸)، نداشتن جلسات و کارگاه‌های آموزشی مشترک با شهروندان (۴۰)،
۲/۸۵	۱۴۵	فردی	تعامل	تعامل ناکافی با مدیران اماکن مسکونی و تجاری (۶)، تعامل ناکافی با مسئولان و معتمدان محلی (۴۳)، شناخت ناکافی اهالی محل (۴۵)، شناخت ناکافی درخصوص افراد معتمد و ذی‌نفوذ محله (۴۶)، ضعف تعامل نگهبان محله با شهروندان، مسئولان و معتمدان محلی (۵۰)، ضعف در تعامل با سایر نهادهای مرتبط (۵۱)، بی‌توجهی و تمکین نکردن به موارد اعلامی توسط پلیس

				(۵۲)،	
۲/۲۲	۱۱۳	اجتماعی	آموزش	آشنایی ناکافی شهروندان با وظایف نگهداری محله (۲۹)	
۲/۰۳	۱۰۳	مدیریتی	گزینش	استفاده از افراد سابقه‌دار (۵۹)، به کارگیری کارکنان مسن (۶۰)، عدم تعیین صلاحیت در گزینش از نظر اخلاقی (۶۱)،	
۱/۶۷	۸۵	مدیریتی	انگیزه	کارایی نداشتن در مجموعه‌های بزرگ و وسیع (۱۴)، تشویق‌نشدن نگهداران فعال (۲۰)، جابه‌جایی مکرر نگهداران (۲۱)، حقوق و مزایای نامناسب (۲۲)،	
۱/۴۶	۷۴	فردی	گزینش	ناتوانی در انجام وظیفه (۹)، کهنوت سن برخی از نگهداران (۶۲)، نداشتن وضعیت جسمانی مناسب برای نگهداری (۶۳)،	
۰/۴۷	۲۴	اجتماعی	مسئولیت‌پذیری	رعایت نکردن امنیت شخصی توسط شهروندان (۶۸)	
۰/۳۳	۱۷	اجتماعی	انگیزه	اختصاص نیاقتن فضای مناسب برای استقرار نگهداران محله از سوی مسئولان و معتمدان محلی (۲۳)،	
۱۰۰	۵۰۸۰			جمع	

براساس نتایج حاصل از مصاحبه، چالش‌های مؤثر نگهداری محله در پیشگیری از سرقت در چهار سطح چالش‌های سازمانی، مدیریتی، فردی و اجتماعی شناسایی شدند. برابر جدول شماره ۱ از ۷۷ کد شناسایی شده، آموزش با فراوانی ۲۸/۶ درصد، مسئولیت‌پذیری با ۱۶/۹۹ درصد، امکانات با ۱۴/۲۹ درصد و تعامل با ۱۰/۲۷ درصد رتبه‌های اول تا چهارم را به‌عنوان مهم‌ترین چالش‌های مؤثر نگهداری محله در پیشگیری از سرقت در سطح سازمانی، کسب کردند.

چالش آموزش با ۲۸/۶۰ درصد رتبه ۱ را کسب کرد و این رتبه بیانگر آن است که این چالش اولین چالش مؤثر در پیشگیری از سرقت توسط نگهداران محله است. چالش آموزش نتیجه این ۱۰ زیر مؤلفه است: ضعف آموزش، دانش، مهارت و تجربه ناکافی در زمینه پیشگیری از سرقت، ناکافی بودن و مقطعی بودن آموزشها، آشنایی ناکافی نگهداران محله با حوزه نگهداری، آشنایی ناکافی در خصوص شناسایی افراد مشکوک و مظنون، آشنایی ناکافی نگهداران محله از راهکارهای پیشگیری از سرقت، شناخت ناکافی نگهداران محله از

شگردهای سارقان، شناخت ناکافی نگهبانان محله در خصوص جرائم، ضعف آشنایی با قوانین و مقررات و نظام قضایی، ناتوانی در شناسایی افراد مظنون و ناتوانی در انجام وظایف تخصصی پیشگیری از سرقت.

چالش مسئولیت‌پذیری با ۱۶/۹۹ درصد رتبه ۲ را کسب کرد و این رتبه بیانگر آن است که این چالش دومین چالش مؤثر در پیشگیری از سرقت توسط نگهبان محله است. چالش مسئولیت‌پذیری نتیجه ۱۶ زیر مؤلفه زیراست: سازماندهی غیرهدفمند، مسئولیت نداشتن مؤسسه‌های انتظام و نگهبان محله در قبال آمار سرقت، پاسخگو نبودن مؤسسه‌ها و نگهبان محله در برابر سرقتها، تبدیل شدن به نگهبان خصوصی به جای نگهبان محله، تقبل نکردن هزینه‌های آموزشی توسط مؤسسه‌های وابسته، ضعف ساماندهی و به کارگیری مناسب نگهبانان محله، ضعف نظارت مسئولان مؤسسه‌ها و ...

چالش امکانات با ۱۴/۲۹ درصد رتبه ۳ را کسب کرد و این رتبه بیانگر آن است که این چالش سومین چالش مؤثر در پیشگیری از سرقت توسط نگهبان محله است. چالش امکانات نتیجه ۳ زیر مؤلفه فقدان وسیله نقلیه برای گشت‌زنی، کمبود تجهیزات و امکانات تخصصی پیشگیری از سرقت (بی‌سیم، کانال ارتباطی، وسیله نقلیه و...) و نداشتن شبکه ارتباطی با کلانتری است. براساس نتایج جدول شماره ۱، چالشهای تعامل در سطح سازمانی، اعتماد در سطح اجتماعی، تعامل در سطح اجتماعی، انگیزه در سطح فردی، آموزش در سطح مدیریتی، تعامل در سطح فردی، آموزش در سطح اجتماعی، گزینش در سطح مدیریتی، انگیزه در سطح مدیریتی، گزینش در سطح فردی، مسئولیت‌پذیری در سطح اجتماعی و انگیزه در سطح اجتماعی در رتبه‌های بعدی چالشها قرار گرفتند.

بعد از مصاحبه حضوری نیمه‌باز، پاسخهای مصاحبه‌شوندگان درباره راهکارهای نگهبان محله در پیشگیری از سرقت به وسیله نرم‌افزار مکس کیو دی ای کدگذاری شد و نتایج آن در جدول شماره ۲ با پنجاه کد و زیرمؤلفه و بعد از آن عوامل مؤثر در راهکار و سطح‌بندی

راهکارها نیز براساس این کدها شناسایی و در دوازده گروه و هفت عامل و چهار سطح نشان داده شده است.

جدول شماره ۲: کدگذاری راهکارهای نگهداری محله در پیشگیری از سرقت به ترتیب اولویت

ردیف	مؤلفه (کد)	عامل مؤثر در راهکار	سطح‌بندی راهکارها	فراوانی پاسخ	درصد
۱	افزایش تعامل کلاتریها و نگهداران محله (۶۵)، ایجاد سازکار تعامل با کلاتری و گشتهای پلیس (۳۶)، ایجاد کانال ارتباطی پایدار بین نگهداران محله و کلاتری (۲)، به‌کارگیری نگهداران محله با هماهنگی و تأیید کلاتری (۷)، تعامل ویژه نگهداران محله با دایره تجسس و اطلاعات کلاتری (۵۲)، تقویت بنیه همکاری درون‌سازمانی ناجا با مؤسسه‌های انتظام (۹۸)، تقویت نظارت کلاتری بر عملکرد نگهداران محله (۱۸)، تقویت نظارت مؤسسات بر عملکرد نگهداران محله (۷۱)،	تعامل‌پذیری	سازمانی	۷۳۰	۱۸/۸۴
۲	تجهیز نگهداران محله به امکانات تخصصی پیشگیری از سرقت (۱)، تقویت تجهیزات و امکانات تخصصی (وسیله نقلیه، بی‌سیم و ...) (۷۵)،	ارتقای امکانات	سازمانی	۶۷۹	۱۷/۵۲
۳	استخدام افراد با سطح سواد و دانش مناسب در زمینه تعامل با شهروندان (۴۰)، استخدام نگهداران از بین افراد مورد اعتماد محله (۴)، استفاده از کارکنان کلاتری در نوبت استراحت در کنار نگهداران محله (۷۴)، استفاده از نگهداران قدیمی به صورت تلفیقی با نگهداران جدید (۷۲)، به‌کارگیری نیروهای ثابت (۸۱)، به‌کارگیری افراد جوان و تحصیلکرده برای نگهداران محله	اصلاح نظام‌گزینش	مدیریتی	۴۵۷	۱۱/۷۹

				(۳۵)، دقت در جذب نیروهای کارآمد (۳۴)،	
۸/۸۵	۳۴۳	اجتماعی	تعامل‌پذیری	افزایش تعامل بین شرکتهای، معتمدان و مسئولان محلی (۶۷)، ترویج فرهنگ مشارکت در پیشگیری از جرم از طریق رسانه‌های عمومی (۲۷)، تعامل با سازمانهای ذی‌ربط برای دریافت منابع آموزشی (۴۱)، تعامل با شهروندان و مسئولان و معتمدان محلی (۸۴)، تقویت تعامل نگهبان محله با مدیران مجتمع‌های مسکونی و تجاری (۲۸)، تلاش در جهت شناسایی مسئولان و معتمدان محلی (۶۷)،	۴
۷/۷۵	۳۳۹	سازمانی	تقویت آموزش	ارتقای سطح مهارت و دانش نگهبان محله از طریق تقویت آموزش و ملزومات مربوطه (۵۸)، تقویت ارتباط نگهبانان محله و مؤسسات با کلاتری حوزه، استحضاطی برای انتقال تجربه و ارائه آموزش (۳)، تقویت آموزشهای قضایی- انتظامی و پلیسی قبل از به کارگیری (۳۹)، آشنایی مستمر با وضعیت انتظامی حوزه نگهبانی (۱۰۰)،	۵
۷/۸۲	۳۰۳	سازمانی	اصلاح نظام گزینش	به کارگیری پلیس افتخاری و نیروهای بسیج به‌جای نگهبانان محله (۴۸)، به کارگیری نیروهای بسیج در مؤسسات انتظام به‌دلیل ضابط خاص بودن (۴۴)،	۶
۷۷/۷	۳۰۱	مدیریتی	ساماندهی	اصلاح شیوه خدمت نگهبانان محله (شبانه‌روزی) (۱۰۱)، فعالیت نگهبانان در قالب تیمهای گشت (۱۰۳)، کاهش هزینه‌های به کارگیری نگهبان محله (۲۳)،	۷
۵/۰۶	۱۹۶	مدیریتی	تقویت آموزش	ایجاد مجتمع‌های ثابت و متمرکز آموزش نگهبان محله در سطح شهر (۹۹)، برگزاری جلسات و کارگاه‌های آموزشی مشترک در محلات (۵۵)، تعیین مربی مجرب برای آموزش	۸

				نگهبانان محله در هر یک از مؤسسات (۲۹)، تقویت آموزش‌های پیشگیری از جرم برای نگهبانان محله (۷۳)،
۴/۹۳	۱۹۱	مدیریتی	تعامل‌پذیری	تقویت تعامل مؤسسات انتظام با مدیران مجتمع‌های مسکونی و تجاری (۳۷)، تقویت سازکار تعامل کلاتری با نگهبان محله (۳۳)، شرکت رؤسای مؤسسه‌های انتظام و نگهبانان محله در جلسات شورایی و حضور در مساجد (۹۱)،
۴/۸۳	۱۸۷	اجتماعی	فرهنگ‌سازی	اطلاع‌رسانی عمومی درباره وظایف نگهبان محله (۷۰)، اطلاع‌رسانی و هشدار به شهروندان درباره آسیب‌پذیریهای سرقت (۱۲)، فرهنگ‌سازی پیشگیری از جرم در سطح جامعه (۸۹)،
۳/۰۵	۱۱۸	سازمانی	ایجاد انگیزه	تحکیم قراردادهای نگهبانان محله و مؤسسه‌ها (۶۹)، حمایت حقوقی و قانونی از نگهبان محله (۴۳)،
۰/۸۰	۳۱	مدیریتی	ایجاد انگیزه	افزایش حقوق و مزایای دریافتی نگهبانان محله از محل قراردادهای مؤسسات (۶۴)، تقویت انگیزه و روحیه خدمتی برای پیشگیری از جرم (۴۶)،
۱۰۰	۳۸۷۵			جمع

براساس نتایج حاصل از مصاحبه، راهکارهای مؤثر نگهداری محله در پیشگیری از سرقت در چهار سطح راهکارهای سازمانی، مدیریتی، فردی و اجتماعی شناسایی شد. برابر جدول شماره ۲ از ۵۰ کد شناسایی شده، راهکارهای تعامل‌پذیری در سطح سازمانی با ۱۸/۸۴ درصد، راهکار ارتقای امکانات در سطح سازمانی با ۱۷/۵۲ درصد، راهکار اصلاح نظام گزینش در سطح مدیریتی با ۱۱/۷۹ درصد و راهکار تعامل‌پذیری در سطح اجتماعی با

۸/۸۵ درصد رتبه‌های اول تا چهارم را به‌عنوان مهم‌ترین راهکارهای مؤثر نگهدارنده محله در پیشگیری از سرقت، کسب کردند.

راهکار تعامل‌پذیری در سطح سازمانی با ۱۸/۸۴ درصد رتبه ۱ را کسب کرد و این رتبه بیانگر آن است که این راهکار اولین راهکار مؤثر در پیشگیری از سرقت توسط نگهدارنده محله است. راهکار تعامل‌پذیری در سطح سازمانی نتیجه این هشت زیر مؤلفه است: افزایش تعامل کلانتریها و نگهدارنده محله، ایجاد سازکار تعامل با کلانتری و گشتهای پلیس، ایجاد کانال ارتباطی پایدار بین نگهدارنده محله و کلانتری، به‌کارگیری نگهدارنده محله با هماهنگی و تأیید کلانتری، تعامل ویژه نگهدارنده محله با دایره تجسس و اطلاعات کلانتری، تقویت بنیه همکاری درون‌سازمانی ناجا با مؤسسه‌های انتظام، تقویت نظارت کلانتری بر عملکرد نگهدارنده محله و تقویت نظارت مؤسسات بر عملکرد نگهدارنده محله.

راهکار ارتقای امکانات در سطح سازمانی با ۱۷/۵۲ درصد رتبه ۲ را کسب کرد و این رتبه بیانگر آن است که این راهکار دومین راهکار مؤثر در پیشگیری از سرقت توسط نگهدارنده محله است. راهکار امکانات نتیجه ۲ زیر مؤلفه تجهیز نگهدارنده محله به امکانات تخصصی پیشگیری از سرقت و تقویت تجهیزات و امکانات تخصصی (وسیله نقلیه، بی‌سیم و ...) است.

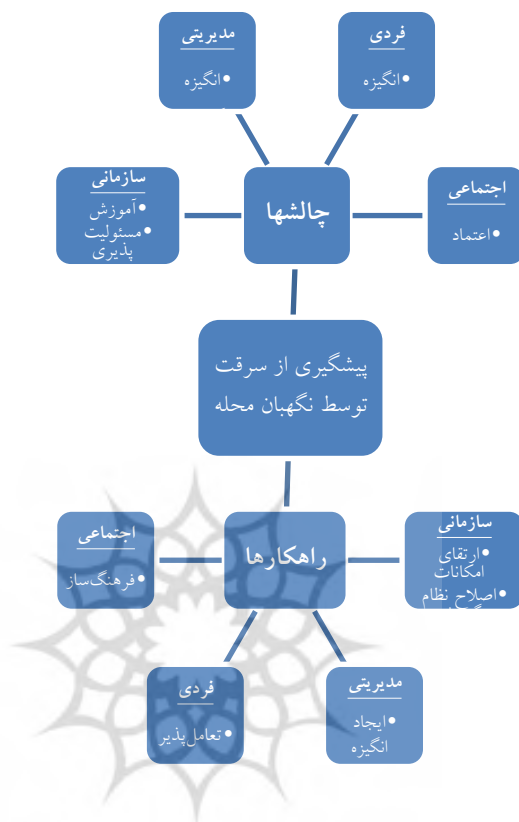
راهکار اصلاح نظام گزینش در سطح مدیریتی با ۱۱/۷۹ درصد رتبه ۳ را کسب کرد و این رتبه بیانگر آن است که این راهکار سومین راهکار مؤثر در پیشگیری از سرقت توسط نگهدارنده محله است. راهکار اصلاح نظام گزینش نتیجه این هفت زیر مؤلفه است: استخدام افراد با سطح سواد و دانش مناسب در زمینه تعامل با شهروندان، استخدام نگهدارنده از بین افراد مورد اعتماد محله، استفاده از کارکنان کلانتری در نوبت استراحت در کنار نگهدارنده محله، استفاده از نگهدارنده قدیمی به صورت تلفیقی با نگهدارنده جدید، به‌کارگیری نیروهای ثابت، به‌کارگیری افراد جوان و تحصیلکرده برای نگهدارنده محله و دقت در جذب نیروهای کارآمد.

راهکار تعامل‌پذیری در سطح اجتماعی با ۸/۸۵ درصد رتبه ۴ را کسب کرد و این رتبه بیانگر آن است که این راهکار چهارمین راهکار مؤثر در پیشگیری از سرقت توسط نگهداری محله است. راهکار تعامل‌پذیری در سطح اجتماعی نتیجه این شش زیر مؤلفه است: افزایش تعامل بین شرکتهای، معتمدان و مسئولان محلی، ترویج فرهنگ مشارکت در پیشگیری از جرم از طریق رسانه‌های عمومی، تعامل با سازمانهای ذی‌ربط برای دریافت منابع آموزشی، تعامل با شهروندان و مسئولان و معتمدان محلی، تقویت تعامل نگهداری محله با مدیران مجتمع‌های مسکونی و تجاری و تلاش در جهت شناسایی مسئولان و معتمدان محلی.

براساس نتایج جدول شماره ۲، تقویت آموزش در سطح سازمانی، اصلاح نظام‌گزینش در سطح سازمانی، ساماندهی در سطح مدیریتی، تقویت آموزش در سطح مدیریتی، تعامل‌پذیری در سطح مدیریتی، فرهنگ‌سازی در سطح اجتماعی، ایجاد انگیزه در سطح سازمانی و ایجاد انگیزه در سطح مدیریتی در رتبه‌های بعدی راهکارها قرار گرفتند.

الگوی نهایی تحقیق

الگوی نهایی تحقیق با عنوان چالش‌ها و راهکارهای نگهداری محله در پیشگیری از سرقت از مجموع عوامل مؤثر بر چالش‌ها و راهکارهای نگهداری محله در پیشگیری از سرقت، در چهار سطح سازمانی، فردی، مدیریتی و اجتماعی طراحی شد.

نتیجه گیری

در مجموع، چالشها و راهکارهای نگهبان محله در پیشگیری از سرقت در چهار سطح سازمانی، مدیریتی، فردی و اجتماعی به دست آمد. در موضوع چالشها در سطح سازمانی آموزش، مسئولیت پذیری، امکانات و تعامل به عنوان مهم ترین چالشهای مؤثر نگهبان محله در پیشگیری از سرقت به دست آمد. همچنین در موضوع راهکارها، تعامل پذیری و ارتقای امکانات در سطح سازمانی، اصلاح نظام گزینش در سطح مدیریتی و تعامل پذیری در سطح اجتماعی به عنوان مهم ترین راهکارهای مؤثر نگهبان محله در پیشگیری از سرقت به دست آمد. یافته‌های به دست آمده از تحقیق حاضر با یافته‌های تحقیق میرزاخانی و درویشی

(۱۳۹۳)، که توجه جدی و تمرکز بر دخالت جامعه محلی (سطح اجتماعی) را موجب پیشگیری اجتماعی از سرقت می‌دانست همسو است. همچنین یافته‌های تحقیق حاضر، یافته‌های تحقیق کرامتی و ملتفت (۱۳۸۶) مبنی بر لزوم جلب مشارکت مردم (تعامل‌پذیری در سطح اجتماعی) در انجام وظایف ناجا را تأیید می‌کند. به‌علاوه اینکه یافته‌های تحقیق ترابی (۱۳۸۵) و وسلی جی. اسکوگان (۲۰۰۴) مبنی بر تأثیر مشارکت همگانی (تعامل‌پذیری در هر چهار سطح) در ابعاد مختلف در تأمین امنیت، نظارت همگانی بر پلیس، مشارکت و همکاری شهروندان با پلیس در سطح محلی، با یافته‌های تحقیق حاضر همسو است.

پیشنهادها

براساس یافته‌های تحقیق، ضعف آموزش از عمده‌ترین چالش‌های نگهبان محله است که به نظر می‌رسد افزایش تعامل آموزشی با کلانتری‌های مرتبط، تعمیق آموزش‌های عرضی و تعامل با مجتمع‌های آموزشی ناجا برای پذیرش نگهبان محله به‌عنوان راهکارهای کوتاه‌مدت، در رفع چالش یادشده بسیار مؤثر خواهد بود. به‌منظور افزایش مهارت و تجربه نگهبانان پیشنهاد می‌شود به‌صورت مقطعی از کارکنان کلانتری در نوبت استراحت آنها در کنار نگهبان محله استفاده شود و مربی مجرب و پاسخگوی تمام وقت برای آموزش نگهبانان محله در هر یک از مؤسسات تعیین شود. همچنین استفاده از نگهبانان قدیمی به صورت تلفیقی با نگهبانان جدید، به کارگیری پلیس افتخاری و نیروهای بسیج به‌جای سایر افراد و به کارگیری نگهبان محله با هماهنگی و تأیید کلانتری در رفع این چالش عمده پیشنهاد می‌شود.

با توجه به تأثیر بسیار زیاد گشت‌زنی در حوزه نگهبانی در کاهش جرائم به‌خصوص جرم سرقت، پیشنهاد می‌شود در مراکز جرم‌خیز، نگهبانان محله در قالب تیمهای گشت ساماندهی شوند. به‌منظور پاسخگویی بیشتر مؤسسه‌های حفاظتی و مراقبتی و نگهبانان محله

در برابر سرقت‌های محل نگهداری پیشنهاد می‌شود میزان افزایش یا کاهش سرقت از محل نگهداری در رتبه‌بندی مؤسسات حفاظتی و مراقبتی لحاظ شود.

با توجه به یافته‌های تحقیق، به دلیل محدودیتهای آموزشی و تجهیزاتی نگهبان محله، کارایی آنها در مراکز خصوصی بیشتر است. پیشنهاد می‌شود تا زمان رفع موانع آموزشی و تجهیزاتی، نگهبانان محله در مکانهای محدود به کارگیری شوند. به منظور تقویت انگیزه و روحیه خدمتی نگهبانان محله نیاز است تا مرکز انتظام بر قراردادهای منعقد شده بین مؤسسه‌های حفاظتی و مراقبتی و نگهبانان بیشتر نظارت کنند و به صورت تصادفی برخی از قراردادها را مورد بازرسی قرار دهد؛ این امر از جابجایی مکرر نگهبان‌ها و بی‌تجربه ماندن آنها نیز جلوگیری خواهد کرد.

منابع

- ۱- بیکر، توماس. ای (۱۳۸۸) *هدایت‌گری کارآمد پلیس رویکردی فراتر از مدیریت*. ترجمه حسین ملانظر، تهران: نشر بازرسی کل ناجا.
- ۲- ترابی، یوسف (۱۳۸۵) «درآمدی بر رهیافت پلیس مشارکت‌گرا». *فصلنامه مطالعات امنیت اجتماعی*، شماره ۲.
- ۳- جزینی، علیرضا (۱۳۸۷) *نگهبان محله*. چاپ اول، تهران: معاونت آموزش ناجا.
- ۴- جوان جعفری، عبدالرضا (۱۳۸۸) *خصوصی سازی پیشگیری از جرم در ایران، رویکرد چند نهادی به پیشگیری از جرم*. مجموعه مقالات ارائه شده در نخستین همایش ملی پیشگیری از جرم، تهران: معاونت آموزش ناجا.
- ۵- حائری‌زاده حریمی، محمدرضا (۱۳۸۹) *رویکرد تطبیقی به پلیس خصوصی و مشارکت آن در تأمین امنیت*. پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی
- ۶- عباچی، مریم (۱۳۸۷) «مبانی و مقدمات تدوین برنامه ملی پیشگیری از جرم در ایران». *فصلنامه مطالعات پیشگیری از جرم*، شماره نهم.

- ۷- قوام، میرعظیم (۱۳۹۰) نقش پلیس در حمایت از بزه‌دیده و کاهش آسیب‌های ناشی از جرم. رساله دکتراي دانشکده حقوق دانشگاه تهران.
- ۸- کرامتی، مهدی و حسین ملتفت (۱۳۸۲) «طرح مشارکت مردم در انجام وظایف ناجا». فصلنامه مطالعات امنیت اجتماعی، پیش شماره ۲.
- ۹- گسن، ریموند (۱۳۸۵) جرم‌شناسی نظری. ترجمه: مهدی کی‌نیا، تهران: انتشارات مجد.
- ۱۰- محمدنسل، غلامرضا (۱۳۸۷) پلیس و سیاست پیشگیری از جرم. مرکز تحقیقات کاربردی پلیس پیشگیری ناجا.
- ۱۱- معاونت آموزش ناجا (۱۳۸۸) نگهبان محله. چاپ سوم، تهران، معاونت آموزش ناجا.
- ۱۲- معظمی، شهلا (۱۳۸۶) «پیشگیری جرم شناختی». فصلنامه پژوهشی تحلیلی و آموزشی مجد (حقوقی)، سال اول، شماره اول.
- ۱۳- میرزاخانی عبدالرحمن و صیاد درویشی (۱۳۹۳) «پیشگیری اجتماعی از سرقت از طریق مداخله جامعه محلی». فصلنامه مطالعات پیشگیری از جرم، شماره ۳۰.
- ۱۴- نجفی ابرندآبادی، علی حسین (۱۳۸۷) مباحثی در علوم جنایی (تقریرات). ویراست پنجم، به کوشش شهرام ابراهیمی.
- ۱۵- نجفی ابرندآبادی، علی حسین (۱۳۷۸) «بزهکاری و پلیس محلی». فصلنامه تحقیقات حقوقی، شماره ۲۶-۲۵.
- 16- Australian Institute of Criminology (2002), Preventing crime in Australia 1990 - 2002: a selected register of crime prevention projects, obtained from: www.aic.gov.au, p5.
- 17- Eklblom, Paul (2000), Future Crime Prevention a mindset kit for the seriously foresighted, Policing and Reducing Crime Unit; Home Office, London, U.K, pp 67-78.
- 18- Homel, Peter & Morgan, Anthony (2008). Evaluation of crime prevention: pathways for Australia and Asia. Canberra: Australian Institute of Criminology, pp 111-124.

- 19- Homel, Peter, Nutley, Sandra, Webb, Barry & Tilley N. (2004) investing to deliver: Reviewing the implementation of the UK Crime Reduction Programme, London: Home Office, pp 23-34.
- 20- International Center for the Prevention of Crime (2000). Crime Prevention Digest II, Obtained from www.crime-prevention-intl.org, pp 11- 18.
- 21- Zedlewski, Edwin W. (1992) "Private Security and Controlling Crime," in Gary W. Bowman, Simon Hakim, and Paul Seidenstat (eds) Privatizing the United States Justice System: Police Adjudication, and Corrections Services from the Private Sector, Jefferson, NC: McFarland & Company, pp 87-98.

